

กวด. 121
วันที่ 24 เม.ย. 68
เวลา 10.10

ส่ง : กวด.

รับที่ : ๕4582/68

24 เม.ย. 2568 เวลา 10.00 น.

ที่ นร ๑๔๐๔/ ๔๔๒๒

สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๘๙/๑๖๘-๑๗๐ ถนนวิภาวดีรังสิต
เขตหลักสี่ กรุงเทพฯ ๑๐๒๑๐

๒๓ เมษายน ๒๕๖๘

เรื่อง รายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
ประจำปี ๒๕๖๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนารายงานการประชุม กนช. ครั้งที่ ๑/๒๕๖๘ เมื่อวันที่ ๖ มกราคม ๒๕๖๘ จำนวน ๑ ชุด
๒. รายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ประจำปี ๒๕๖๖ จำนวน ๑ ชุด

ด้วยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ขอเสนอเรื่อง รายงานผลการติดตามประเมินผล
การดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี ประจำปี ๒๕๖๖ เพื่อให้คณะรัฐมนตรี
พิจารณา โดยเรื่องนี้เข้าข่ายที่จะให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีได้ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่อง
และการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่
ของคณะรัฐมนตรีหรือให้ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาตรา ๑๗ (๔) ให้คณะกรรมการทรัพยากรน้ำ
แห่งชาติ มีหน้าที่และอำนาจในการกำกับ ดูแล เร่งรัด ตรวจสอบ ติดตาม และให้คำแนะนำแก่หน่วยงานของรัฐ
และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการดำเนินการตามนโยบาย และแผนแม่บท รวมทั้งแผนปฏิบัติการ
และแผนงบประมาณ และรายงานให้คณะรัฐมนตรีทราบทุกสิ้นปีงบประมาณ

๒. ความเร่งด่วนของเรื่อง

- ไม่มี -

๓. สำคัญและข้อเท็จจริง

สทนช. ได้ติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ
๒๐ ปี (ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) โดยการติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการ
ทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) ที่มีการดำเนินการแล้วเสร็จในงบประมาณ
พ.ศ. ๒๕๖๖ และการประเมินผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี
(พ.ศ. ๒๕๖๑ - ๒๕๖๖) ของโครงการในด้านที่ ๑ - ๔ ที่ดำเนินการแล้วเสร็จภายในงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖
จำนวน ๗๐ โครงการใน ๔ ประเด็น ได้แก่ ๑) ความสอดคล้องของนโยบาย ๒) ประสิทธิภาพ ๓) ประสิทธิภาพ
(ความเหมาะสมกับการแก้ปัญหาในพื้นที่ตามความต้องการในพื้นที่และชุมชน) และ ๔) ผลกระทบและประเมินผล

/ด้านที่๕...

ด้านที่ ๕ โดยใช้กรอบการประเมินตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ (IWRM) ขององค์การสหประชาชาติ (United Nation: UN) สรุปผลการประเมิน ดังนี้

๓.๑ ผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ พบว่าปี พ.ศ. ๒๕๖๖ มีแผนงาน/โครงการที่มีความสอดคล้องตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้รับการจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการ (ที่สามารถรวบรวมได้) ทั้ง ๕ ด้าน วงเงินทั้งสิ้น ๕๕,๕๗๕.๙๓๙๘ ล้านบาท (ไม่รวมโครงการที่ยกเลิก) โดยแผนแม่บทฯ ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต ได้รับงบประมาณมากที่สุด วงเงิน ๓๔,๑๐๕.๑๕๕๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๖๑.๓๗) รองลงมาคือ ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย วงเงิน ๑๕,๗๙๓.๖๒๓๘ ล้านบาท (ร้อยละ ๒๘.๔๒) ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค วงเงิน ๓,๕๖๒.๕๙๑๒ ล้านบาท (ร้อยละ ๖.๔๑) และด้านที่ ๔ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ วงเงิน ๑,๒๙๑.๘๗๖๗ ล้านบาท (ร้อยละ ๒.๓๒) ตามลำดับ สำหรับด้านที่ ๕ การบริหารจัดการ ได้รับการจัดสรรงบประมาณไปดำเนินการน้อยที่สุด วงเงิน ๘๒๒.๖๙๒๓ ล้านบาท (ร้อยละ ๑.๔๘) โดยมีผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ พ.ศ. ๒๕๖๖ เปรียบเทียบกับเป้าหมาย ปี พ.ศ. ๒๕๖๖ (ข้อมูล ณ วันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๖) ดังนี้

๑) แผนงาน/กลยุทธ์ ที่มีผลการดำเนินงานเป็นไปตามเป้าหมาย/สูงกว่าเป้าหมาย ได้แก่ แผนงานการป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่ป่าต้นน้ำในเขตป่าอนุรักษ์/ป่าสงวนฯ) การปลูกหญ้าแฝกเพื่ออนุรักษ์ดินและน้ำ คิดเป็นร้อยละ ๓๖๘ แผนงานการป้องกันและลดการชะล้างพังทลายของดิน (พื้นที่เกษตรนอกพื้นที่อนุรักษ์) คิดเป็นร้อยละ ๑๓๐ แผนงาน/กลยุทธ์ ในด้านที่ ๕ ที่มีการดำเนินการอย่างต่อเนื่อง ทั้งในเรื่องการตราและออกกฎหมายลำดับรองแล้วเสร็จ ๒๕ ฉบับ มีองค์กรผู้ใช้น้ำที่ได้รับการจดทะเบียนทั้งสิ้น ๓,๕๐๐ ราย การติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนเป้าหมายที่ ๖ สร้างหลักประกันให้มียาน้ำใช้และมีการบริหารจัดการน้ำ และสุขาภิบาลอย่างยั่งยืนสำหรับทุกคน (SDG 6) มีการพัฒนาระบบตรวจวัดและฐานข้อมูลทรัพยากรน้ำ และข้อมูลที่เกี่ยวข้อง เช่น การติดตั้งสถานีตรวจวัดคุณภาพน้ำอัตโนมัติ การเพิ่มประสิทธิภาพสถานีโทรมาตรอัตโนมัติเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำของประเทศ การจัดทำระบบติดตามเผ่าระวังระดับน้ำบาดาล และคุณภาพน้ำบาดาลทั่วประเทศ เป็นต้น ซึ่งตามแผนงาน/กลยุทธ์ ดังกล่าว โครงการส่วนใหญ่ใช้ระยะเวลาดำเนินการสั้น โครงการมีความพร้อม และหน่วยงานสามารถดำเนินการได้ทันที

๒) แผนงาน/กลยุทธ์ ที่มีผลการดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย/ผลการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ เช่น พัฒนาแหล่งเก็บกักน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่/ระบบผันน้ำ (๖%) พัฒนาขยายเขตระบบประปา (๑%) พัฒนาระบบประปาใหม่ (๑%) เป็นต้น โดยสาเหตุที่ส่งผลให้การดำเนินงานไม่เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากการดำเนินโครงการก่อสร้าง ยังขาดการเตรียมความพร้อมของโครงการ ทำให้มีการยกเลิกโครงการในภายหลัง หรือการขออนุญาตในการใช้พื้นที่ประเภทต่าง ๆ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งระยะเวลาการขออนุญาตใช้พื้นที่ ไม่สอดคล้องกับระยะเวลาดำเนินการ ส่งผลทำให้โครงการมีการดำเนินการล่าช้าและไม่ทันต่อการแก้ไขปัญหา รวมทั้งโครงการขนาดใหญ่ที่ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงานมากกว่า ๑ ปี จะยังไม่เกิดผลสัมฤทธิ์ของโครงการภายในระยะเวลาของแผนที่กำหนดไว้ เนื่องจากในการนับผลสัมฤทธิ์ โครงการจะพิจารณาเฉพาะโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ ทั้งนี้ การจัดทำค่าของงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ยังใช้กรอบการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (๖ ด้าน) เดิม จึงมีผลต่อ

การรายงานแผนงาน/โครงการ/ผลการดำเนินงาน ตามคำเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (๕ ด้าน) โดยมีบางกลยุทธ์/แผนงานที่ยังไม่มีการรายงานแผนงาน/โครงการ/ผลการดำเนินงาน ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ เช่น แผนงานการสนับสนุนการปรับตัวและเผชิญเหตุ และแผนงานป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง เป็นต้น

๒.๒ ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์โครงการตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๘๐) จากการสุ่มตัวอย่างโครงการที่ดำเนินการแล้วเสร็จ จำนวน ๗๐ โครงการ โดยเน้นโครงการในแผนงาน/กลยุทธ์ที่มีผลการดำเนินงานค่อนข้างต่ำ (เพื่อพิจารณาสาเหตุ ความล่าช้า ปัญหาอุปสรรคในการทำงานและหาข้อเสนอแนะในการปรับปรุง) รวมทั้งกลยุทธ์/แผนงาน ซึ่งมีความสำคัญที่ต้องการจะบรรลุเป้าหมาย (สนับสนุนตัวชี้วัดสำคัญ เช่น การอนุรักษ์ฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง การจัดการน้ำเสีย ฯลฯ) พิจารณาใน ๔ ประเด็น ได้แก่ (๑) ความสอดคล้องของนโยบาย (๒) ประสิทธิภาพ (๓) ประสิทธิภาพและ (๔) ผลกระทบ ร่วมกับการประเมินด้านที่ ๕ โดยใช้ผลการประเมินจากการจัดทำรายงาน SDG 6.5.1

ตารางที่ ๑ ผลการประเมินตามประเด็นการประเมินรายด้าน

แผนแม่บทการบริหารจัดการ ทรัพยากรน้ำรายด้าน	จำนวน โครงการ	คะแนน ต่ำสุด	คะแนน สูงสุด	คะแนน เฉลี่ย	ผลการประเมิน
ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค	๑๘	๒.๖๐	๓.๐๐	๒.๘๑	ระดับดีมาก
ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำ ภาคการผลิต	๑๘	๑.๕๐	๓.๐๐	๒.๔๒	ระดับดี
ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย	๑๕	๒.๐๐	๓.๐๐	๒.๓๒	ระดับดี
ด้านที่ ๔ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบ นิเวศทรัพยากรน้ำ	๑๙	๑.๕๐	๓.๐๐	๒.๕๗	ระดับดีมาก

จากตารางที่ ๑ พบว่า ผลการประเมินเฉลี่ยรายด้านมีค่าระหว่าง ๒.๓๒ - ๒.๘๑ มีผลสัมฤทธิ์ในระดับดีและดีมาก โดยที่ ด้านที่ ๑ การจัดการน้ำอุปโภคบริโภค จำนวน ๑๘ โครงการ มีผลการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๘๑ หรือผลการดำเนินงานมีผลสัมฤทธิ์ในระดับ “ดีมาก” โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง ๒.๖๐ - ๓.๐๐ คะแนน ด้านที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต จำนวน ๑๘ โครงการมีผลการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๔๒ หรือผลการดำเนินงานมีผลสัมฤทธิ์ในระดับ “ดี” โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง ๑.๕๐ - ๓.๐๐ คะแนน ด้านที่ ๓ การจัดการน้ำท่วมและอุทกภัย จำนวน ๑๕ โครงการมีผลการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๓๒ หรือผลการดำเนินงานมีผลสัมฤทธิ์ในระดับ “ดี” โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง ๒.๐๐ - ๓.๐๐ คะแนน ด้านที่ ๔ การอนุรักษ์และฟื้นฟูระบบนิเวศทรัพยากรน้ำ จำนวน ๑๙ โครงการ มีผลการประเมินที่ระดับคะแนนเฉลี่ย ๒.๕๗ หรือผลการดำเนินงานมีผลสัมฤทธิ์ในระดับ “ดีมาก” โดยมีช่วงคะแนนระหว่าง ๑.๕๐ - ๓.๐๐ คะแนน ด้านที่ ๕ การบริหารจัดการ จากผลการประเมินระดับการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ ตามกรอบการประเมินของ UN ใน ๔ องค์ประกอบ ได้แก่ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย การเมืองการหรือหน่วยงานและการมีส่วนร่วม เครื่องมือในการบริหารจัดการ และการเงิน พบว่า ระดับการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ อยู่ที่ ๗๐ คะแนน อยู่ในระดับปานกลาง - สูง โดยสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยมีคะแนนสูงสุดที่ ๗๙ คะแนน รองลงมาคือการเมืองการ/หน่วยงานและการมีส่วนร่วม มีคะแนน ๗๓ คะแนน โดยองค์ประกอบด้านการเงิน และเครื่องมือการจัดการ มีคะแนนอยู่ที่ ๖๕ และ ๖๒ ตามลำดับ ซึ่งทั้ง ๒ องค์ประกอบต้องได้รับการพัฒนา

/โดยเฉพาะ...

โดยเฉพาะในประเด็นเครื่องมือในการควบคุมมลพิษระดับประเทศและเครื่องมือการบริหารจัดการชั้นน้ำใต้ดิน และงบประมาณที่จะต้องมาสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำที่เพียงพอ เพื่อให้ค่าระดับการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ เพิ่มสูงขึ้นเป็น ๘๐ คะแนน ภายในปี พ.ศ. ๒๕๗๓ รายละเอียดดังตารางที่ ๒

ตารางที่ ๒ ผลการประเมินระดับการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ

องค์ประกอบ	คะแนนเฉลี่ย
ส่วนที่ ๑ สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวย	๗๙
ส่วนที่ ๒ องค์กร/หน่วยงานและการมีส่วนร่วม	๗๓
ส่วนที่ ๓ เครื่องมือการจัดการ	๖๒
ส่วนที่ ๔ การเงิน	๖๕
ระดับการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการ	๒๗๙/๔ = ๗๐

ข้อเสนอแนะเพื่อขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ

(๑) ควรกำหนดผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่เสนองบประมาณให้สอดคล้องกับข้อเท็จจริงที่เกิดขึ้น และสอดคล้องกับภารกิจหน่วยงาน

(๒) หน่วยงานควรติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์ของโครงการที่ได้ดำเนินการไปแล้วว่ามีความคุ้มค่าหรือไม่ รวมทั้งจัดเก็บข้อมูลโครงการและข้อมูลสถิติสำคัญสำหรับการประเมินผลกระทบตามเป้าหมายของแผนระดับชาติ

(๓) เพิ่มศักยภาพบุคลากรและจัดสรรงบประมาณให้หน่วยงานท้องถิ่นสามารถรับโครงการถ่ายทอดไปบริหารจัดการและดูแลรักษาโครงการให้เกิดประโยชน์ได้อย่างต่อเนื่อง

(๔) โครงการก่อสร้างขนาดใหญ่และวงเงินงบประมาณสูง ควรมีการเตรียมความพร้อมในทุก ๆ ด้าน รวมทั้งตรวจสอบการจัดหาที่ดินโครงการ และผลการศึกษาโครงการที่เป็นปัจจุบัน

(๕) จัดทำแผนบูรณาการจัดการน้ำเสียร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามภารกิจ ได้แก่ กระทรวงมหาดไทย กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม กระทรวงอุตสาหกรรม กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

(๖) ควรมีการจัดทำฐานข้อมูลที่เป็นจำเป็นเพื่อการบริหารจัดการและการติดตามประเมินผล ได้แก่ ฐานข้อมูลระบบประปา ระบบสนับสนุนการตัดสินใจ

(๗) ควรมีการวิเคราะห์ สำนวจลำน้ำทุกปี เพื่อบริหารจัดการน้ำให้มีประสิทธิภาพ และควรมีการมอบหมายหน่วยงานที่มีเครื่องมือ อุปกรณ์ให้รับผิดชอบแต่ละลำน้ำ

๔. ประโยชน์และผลกระทบ

เพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์และศักยภาพในการขับเคลื่อนแผนฯ ของหน่วยงาน รวมทั้งปัญหาอุปสรรค ของการดำเนินการ พร้อมข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ไข เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ มีประสิทธิภาพมากขึ้น

๕. ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้

- ไม่มี -

๖. ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

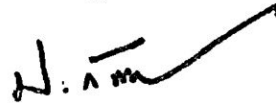
๗. ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

- ไม่มี -

๘. ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ/คณะกรรมการเจ้าของเรื่อง

สททช. เห็นควรเสนอรายงานผลการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ๒๐ ปี (ปรับปรุงช่วงที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๖๖ – ๒๕๘๐) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๖๖ ให้คณะรัฐมนตรีรับทราบต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

(นายประเสริฐ จันทรวงทอง)

รองนายกรัฐมนตรี

กองนโยบายและแผนแม่บท

โทรศัพท์ ๐ ๒๕๕๔ ๑๘๐๐ ต่อ ๑๐๙๘

ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ smg04.onwr@gmail.com

นางสาวพรรณราย อักษรถึง หมายเลขโทรศัพท์ ๐๘ ๑๓๕๗ ๔๘๐๑